

Vaga general: grandesa i servitud

L'atur ha mobilitzat esforços enormes contra un Govern al qual, sense voler-ho, ha apuntalat

SALVADOR GINER, president de l'Institut d'Estudis Catalans.

EL PERIÓDICO DE CATALUNYA, 3 de octubre del 2010

¿I ara què? ¿Per a què ha servit? ¿S'han complert els seus objectius finals? Segons un màxim dirigent sindical, no es buscava acabar amb el Govern, només pressionar-lo perquè esmenés aspectes de la seva reforma laboral. Una afirmació així imposa una reflexió sobre el que de debò significa una vaga general.

A veure si encara deu ser que significa una altra cosa del que pensàvem que significava. Hi ha matisacions que esmenen el que diu el diccionari.

Així, amable lector, que em permetré anar més enllà del que ha passat -i del que no ha succeït- per reflexionar sobre el que és, de debò, una vaga general. N'hi ha algun precedent remotíssim, com en gairebé tot en aquest món, de la vaga general. Curiosament, el més antic, a la Roma republicana segles abans de Crist, ja va obtenir el que es proposava: enderrocar i modificar el govern. Va aconseguir que hi entrés la plebs, literalment, el proletariat, amb els seus representants, els seus tribuns, i va imposar el dret de veto. El veto es va inventar aleshores per a assumptes de molta gravetat. Però la vaga general és un descobriment modern, un recurs fruit de la lluita de les classes subalternes per la seva dignitat i els drets més elementals.

És un invent difícil. Per això les vagues generals són escasses i arriscades. I per això els partits, amb la seva habitual cautela, no

acostumen a desencadenar-les. Deixen que els sindicats assumeixin aquest risc. Precisament per aquest motiu, la mobilització de les classes treballadores de tot un país requereix unir voluntats en un sentit únic i contundent, i fer-ho amb una ciutadania molt diversa. La intuïció -mai confessada- que es necessita un mòdic nivell de pressió perquè acabi tenint èxit la vaga general la confirmen els piquets (anomenats eufemísticament informatius) que actuen de barrera contra els esquirols però també a vegades contra els que opinen el contrari dels autèntics vaguistes. La por de trobar-se el pany de la botiga o del taller ple de silicona

-un delicte indubtable- es fa necessari per a alguns. No és justificable i és punible, però no és el mateix que les salvatjades que puguin cometre els molt mal anomenats *antisistema*. La seva insensatesa sembla inspirada pels enemics de la classe obrera.

Convé preguntar-se si la tasca de desencadenar una vaga general amb uns objectius tan modestos com els d'aquesta última té tot el sentit que li hauria de donar l'esquerra. Més de quatre milions i mig d'aturats en aquest país, fruit solament en part d'una recessió econòmica mundial, necessiten una acció decidida del Govern. Aquest tenia tres opcions: la protecció dels llocs de treball, mantenint drets adquirits; la reforma laboral a favor de les empreses, a l'espera que un dia la recuperació econòmica reabsorbeixi aturats, i la tercera, la socialista. Aquesta última comporta la creació de cooperatives, el foment de la democràcia industrial, socavar la desigualtat social i la resta del programa. Suposo que el coneixen, almenys d'oïdes, alguns dels nostres governants.

Exclosa des del primer moment aquesta última opció per un partit que porta el noble nom d'obrer, en quedaven dues: la favorable a una agilització de l'ocupació o la partidària de la seva protecció. Però estava cantat que al final el Govern s'inclinaria per la primera possibilitat. Senzillament, perquè eliminada ja la tercera des del primer moment, la de reformar -en el sentit favorable a l'empresa capitalista- s'imposava. I se li imposava, perquè això és el que demanen les finances internacionals, el mercat laboral europeu i mundial, l'OCDE molt explícitament, més la majoria dels economistes que expressen les seves recomanacions cada dia a la premsa.

Tornant a la qüestió del sentit de la vaga general i la complexitat del que comporta: vet aquí per on el 29-S ha servit al Govern espanyol per adquirir una victòria d'admiració davant el món econòmic internacional i la dreta neoliberal. La vaga, al no demanar gaire -un cop més la declaració sindical oficial-, ha mobilitzat esforços enormes contra un Govern al qual, al seu torn, ha apuntalat sense voler-ho.

Si almenys serveix per aclarir les coses a les ments dels nostres sindicalistes, la vaga no haurà estat inútil. Però aquest aclariment no és suficient. Mentre els sindicats no entenguin d'una vegada que amb la ideologia de l'alliberament i la igualtat, quan es confina a la mera protesta i a la protecció de drets adquirits, no n'hi haurà prou, no hi haurà un futur que no sigui tres quarts del mateix. Si volem seriosament un món menys injust, ens hem de moure en la direcció d'una economia autogestionada (¿se'n recorden dels que ho proclamaven ahir mateix?), d'una educació igualitària de qualitat i d'unes vagues, generals o no, que no escamotegin l'essencial del combat.